

RAZISKOVALNA NALOGA IZ PSIHOLOGIJE

IZKUŠNJE PROFESORJEV Z DELOM NA DALJAVO

GIMNAZIJA KRANJ

LARISA GRBIĆ, BRINA MOHAR

MENTORICA PROF. SARAH PETEK

KRANJ, 2022

KAZALO

POVZETEK

KLJUČNE BESEDE/BESEDNE ZVEZE

Vsebina

1 UVOD	4
2 TEORETIČNI DEL	4
2.1 OPREDELITEV UČENJE NA DALJAVO	4
2.2 ZGODOVINA	5
2.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI	5
3 METODOLOGIJA	6
4 ANALIZA REZULTATOV	7
Tabela 1: Počutje in občutki med učenjem na daljavo	7
Tabela 2: Metode poučevanja in učinkovitost	8
Tabela 3: Slabosti	10
Tabela 4: Prednosti	11
Tabela 5: Mnenja o odzivu dijakov	12
5 ZAKLJUČKI	13
6 VIRI IN LITERATURA	13
7 PRILOGE	Napaka! Zaznamek ni definiran.

POVZETEK

Namen najine raziskave je bil ugotoviti, kako so se učitelji oz. profesorji Gimnazije Kranj spopadali s poučevanjem dijakov na daljavo, z že obstoječo in nastajajočo tehnologijo, kakšni so bili njihovi občutki, mnenja o šolanju na daljavo, kaj novega so se naučili in kako je situacija s koronavirusom nanje vplivala na splošno. Z izbrano raziskovalno kvalitativno metodo, t.j. z intervjuji, sva intervjuvali šest profesorjev s šestimi vprašanji. Intervju sva omejili s 15-30 minutami, intervjuvali pa sva profesorje iz različnih področij: družboslovnega, naravoslovnega, jezikovnega ter športnega oz. glasbenega. Prva pričakovana ugotovitev je bila, da profesorji iz istih področij približno enako doživljajo delo na daljavo. To je bilo razvidno že iz časovnega intervala odgovorov npr. odgovori profesorjev iz jezikovnega področja so bili obsežnejši od odgovorov profesorjev z naravoslovnega. Prav tako, so bili odgovori doživljanja v prvi karanteni drugačni od doživljanja v drugi - to sva razdelili v pet tabel: počutje in občutki, metode in učinkovitosti, slabosti, prednosti ter odziv dijakov in podatke iz vseh tabel analizirali oziroma obrazložili. Najine glavne ugotovitve so bile, da je bilo prisotno veliko negativnega, a hkrati tudi pozitivnega doživljanja s pedagoške, tehnološke in osebne perspektive. Prav tako so izkušnje profesorjev iz prve karantene slabše kot iz druge zaradi nenadnega preplaha in ker so v drugi karanteni lahko uporabljali že pridobljene izkušnje, vendar je le ta predolgo trajala. Občutki profesorjev so bili mešani, nekateri so uživali v udobnem kotičku svoje sobe, drugi so bili željni socializiranja. Večina profesorjev je odziv dijakov komentirala približno enako: če si hotel sodelovati in delati, se je dalo, drugače pa ne, vendar so na splošno dijake zelo pohvalili. Omenjeni so bili tudi tehnološki napredki in večina se jih strinja, da so s šolanjem na daljavo pridobili veliko novega znanja.

Ključne besede/ besedne zveze: izkušnja, izziv, počutje, pandemija, karantena, šolanje na daljavo

1 UVOD

Leta 2020 je svet vstopil v pandemijo novega koronavirusa (COVID-19), ki je spremenil ritem življenja in način, na katerega poteka poslovanje, nakupovanje, prosti čas in tudi izobraževanje. Vsi izobraževalni procesi so bili v zmedu začasno zaustavljeni, v Sloveniji so se šole prvič zaprle 12. 3. 2020 in namesto obljubljenih dveh tednov ostale zaprte vse do 18. 5. 2020. Temu je sledilo še eno obdobje vsesplošnega šolanja na daljavo od 15. 10. 2020 do 15. 2. 2021. Prizadete so bile velike skupine ljudi, med njimi tudi učenci, dijaki in študentje ter učitelji in profesorji. Kasneje se je veliko govorilo o mentalnem zdravju dijakov, profesorji pa so bili pogosto zapostavljeni. Namen raziskave 'Izkušnje profesorjev z delom na daljavo' je bil torej ugotoviti, kako so se učitelji oz. profesorji spopadali s poučevanjem dijakov na daljavo. Z raziskavo sva želeli ugotoviti, kako so se znašli pri rokovanju z že obstajajočo in nastajajočo tehnologijo, kakšni so bili njihovi občutki, mnenja, kaj novega so se naučili in kako je situacija s koronavirusom nanje vplivala na splošno. K temu naju je spodbudila najina lastna izkušnja z izolacijo in stresom med šolanjem na daljavo v negotovem času večnih karanten. Z izbrano metodo raziskovanja, t.j. z intervjuji, sva šestim profesorjem zastavili šest vprašanj. Intervju sva omejili s 15-30 minutami, intervjuvali pa sva profesorje iz različnih področij: družboslovnega, naravoslovnega, jezikoslovnega in športnega oz. glasbenega. Za raziskavo sva se odločili zaradi aktualnosti te pereče problematike učenja na daljavo, ki nama je kot dijakinjama zelo blizu ter še zdaleč ni končana in da bi ugotovili, ali so profesorji delo na daljavo doživljajo podobno kot dijaki. Postavili sva si tri raziskovalna vprašanja:

- Kako so se profesorji počutili med delom na daljavo?
- Katera nova znanja (tako tehnološka kot psihološka) so pridobili?
- Kako so doživljali stik z dijaki?

2 TEORETIČNI DEL

2. 1 OPREDELITEV UČENJE NA DALJAVO

Učenje na daljavo je način poučevanja, pri katerem oseba ne prisostvuje pouku v ustanovi, pač pa se uči iz svojega bivališča v virtualni učilnici, običajno z obveznostmi, ki so dane preko internetnih kanalov (Distance learning, b. d.). Zanj obstaja več izrazov in v poimenovanju so si tudi strokovnjaki precej neenotni, za kar je verjetno krivo to, da se tehnologija, potrebna za učenje na daljavo, ki mu lahko rečemo še e-učenje ali spletno učenje, zelo hitro razvija (Moore, Dickson – Deane in Galye, 2010). Kanali, preko katerih poteka proces izobraževanja na daljavo, so različni. Pogosto se za avdio-vizualno komunikacijo uporabljata Zoom, programska oprema Microsoft Teams, ki vključuje tudi spletni zvezek OneNote, Google Meet in Skype. Spletno okolje za deljenje dokumentov je tudi Google Drive, za pisno komunikacijo pa se najpogosteje uporablja Gmail in eAsistent. Kot orodje lahko služijo tudi socialna omrežja, npr. Facebook, MySpace, tudi Instagram. Vsega tega so se profesorji posluževali v času, ko je bilo šolstvo zaprto zaradi izrednih razmer, da bi dijakom kar najbolje približali snov. Poznamo več modelov izobraževanja na daljavo, ki jih ločimo glede na vključenost tehnologije v izobraževalni proces. Omejeno uporabo tehnologije, ki ne posega v pouk in služi le za podporo, opazimo pri tradicionalnem poučevanju (Bregar, Zagnajster in Radovan, 2020). Druga stopnja je kombinirano oz. hibridno poučevanje, ki združuje prednosti obeh vrst pouka, saj gre za kombinacijo individualnega in skupinskega učenja, sinhronega (sočasnega) in asinhronega (časovno neusklajenega) učenja, formalnega in neformalnega izobraževanja ter učenja glede na hitrost posameznika in skupine. Je fleksibilno, a ne izpušča socialnega procesa, ki ima pomembno vlogo pri tradicionalnem izobraževanju (AlNajdi, 2014). Zadnja, tretja stopnja, kjer za predajanje učne snovi uporabljamo (skoraj) samo IKT, je označena kot celostno e-izobraževanje oz. e-učenje. V taki obliki je šolanje potekalo med prvim valom epidemije pri nas, medtem ko so v drugem valu in v primerih okužb v razredu itd. šole hitro prevzele model hibridnega izobraževanja. Poznamo tudi pojem obrnjenega učenja (»flipped learning«), ki pomeni, da učenci doma poslušajo posneto učiteljevo razlago, v šoli pa se potem lahko osredotočajo na teme, ki jih slabše razumejo oz. na reševanje težjih

nalog (Sams in Bergmann, 2013 v Uršič, 2021). Hodges s sodelavci (2020) pravi, da se moramo šolanje na daljavo v smislu, kot ga zaradi epidemije oz. pandemije pojmuje danes, ločevati od običajnega, prostovoljnega šolanja na daljavo in ga označevati s pojmom šolanje na daljavo v izrednih razmerah. Sam dodaja še, da je za takšno šolanje značilno, da se potreba zanj pojavi iznenada in da se učitelji in učenci zanj ne morejo dobro pripraviti, posledično velja, da je manj kakovosten. Šolanje na daljavo v običajnih razmerah pa naj bi bilo povsem enako, če ne celo bolj učinkovito kot tradicionalen pouk (Russel, 2000 v Uršič, 2021). Za najbolj optimalno možnost, ki je prinašala najvišje učne dosežke, se je izkazal hibridni pouk (Means idr., 2010 v Uršič, 2021).

2.2 ZGODOVINA

Učenje na daljavo že dolgo ni več nov pojem, saj so ljudje pri izobraževanju že prej pogosto naleteli na težave, ki so jih reševali z izobraževanjem na daljavo, ki omogoča učenje kjerkoli in kadarkoli. Že v 19. stoletju je švedski časopis ponudil tečaj učenja korespondence preko pošte (Simonson in Seepersaud, 2019 v Uršič, 2021). Korespondenčno šolanje predstavlja prvo od treh generacij šolanja na daljavo, ki za komunikacijo med učiteljem in učencem uporablja pošto in pošiljanje učnih gradiv v fizični obliki. Druga generacija je kot medij uporabljala radio in televizijo, tretjo generacijo šolanja na daljavo, s katerim se srečujemo danes, pa je pomagal ustvariti hiter razvoj spleta in tehnologije. (Anderson in Simpson, 2012 v Uršič, 2021).

2.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI

Prednosti učenja na daljavo so, da ima pozitiven vpliv na dijake v smislu, da jih postavi v novo miselno okolje ter da spodbuja aktivno participacijo dijakov v učenje. Medtem ko nekateri avtorji ne vidijo razlik med običajnim poučevanjem in tistim na daljavo, nekateri mislijo, da se težava učenja na daljavo v drugačnem načinu podajanja navodil oz. pouka (Surrey in Esminger, 2005 v Nae, 2020). Po drugi strani nekateri opazijo precejšnje razlike. Pouk na daljavo je izoliran in osredotočen na samostojno delo ter veliko bolj poudari notranjo kot pa zunanjo motivacijo. V spletnem okolju je težko vzdrževati neverbalno komunikacijo, saj je za profesorje težko razločevati, ali jim dijaki še sledijo ali počnejo druge stvari. (Mechelbacher in drugi, 2000 v Nae, 2020). V okolju, ki ni učilnica, je prav tako veliko več motečih dejavnikov. Brez pozornih priprav in izobraževanja naj od učenja na daljavo ne bi pričakovali visokih rezultatov (Nae, 2020). Zaključki raziskave na temo učenja angleščine, izvedene med študenti ekonomije na Japonskem, so pokazali, da aplikacija učnih metod običajnega učenja na učenje na daljavo ne poteka tako zlahka, kot bi predvidevali, ampak zahteva veliko truda ter napora, proaktivnosti in tehtni razmislek o vseh dejavnikih, ki ustvarjajo učni proces izpolnjujoče doživetje za profesorje in študente/dijake (Nae, 2020). Kearsley (1996) in McNeil (1990) pravita (v Merkle, Bozik in Oakland, 1997), da je razvoj telekomunikacijskih tehnologij ustvaril zanimanje v poučevanje na daljavo, a dejanska adaptacija v sektorju K12 (čas šolanja od vrtca do konca srednje šole-5 do 18 let) ostaja počasna. Danes temu seveda ni več tako, saj nas je pandemija prisilila, da smo s šolanjem na daljavo pričeli tako rekoč čez noč in v velikem obsegu. Šolanje na daljavo ima samo po sebi veliko prednosti, a hkrati tudi mnogo slabosti. Ko nas je marca 2020 presenetila karantena, smo vzpostavili novi način komunikacije in izobraževanja, in sicer skozi tehnologijo. Uporaba tehnologije za šolanje je vsakdanja, hkrati postaja tudi veliko bolj priljubljena, saj je fleksibilnejša, kreativnejša in bolj kakovostna, vendar je pa slabo poznavanje same tehnologije in pomanjkljiva usposobljenost na tem področju s strani profesorjev v šolanje na daljavo prineslo tudi nekaj ovir (Bregar, 2019). Epidemija je zahtevala hitro prilagoditev in iskanje rešitev na novo izpeljavo učenja na daljavo čez noč in zaradi prisiljene hitre spremembe za sabo pustila nekatere negativne posledice, a tudi kup pozitivnih. Učitelji oziroma profesorji so poročali o novih in dragocenih izkušnjah, ki so jih kasneje uporabljali še pri pouku v živo, saj so pridobili veliko novega, kvalitetnejša materiala (Iivari, Sharma in Ventä-Olkkonen, 2020). Nastale so nove, bolj učinkovite metode učenja, ki niso koristile le dijakom, vendar tudi profesorjem - nekateri so posneli svoje predavanja, organizirali videokonference z dodatno razlago, dopolnjevali klasične ure z gradivi s spleta, kar je ustrezalo predvsem dijakom s posebnimi potrebami ali motnjami (Rupnik idr., 2020 v Sulejmanovič, 2021). Šolstva brez IKT-ja si je težko predstavljati, saj ima v primerjavi s tradicionalnim učenjem več prednosti:

- čas učenja je prilagojen tistemu delu dneva, v katerem je posameznik najbolj produktiven

- tempo in čas učenja si lahko dijaki prilagodijo sami
- z uporabo socialnih omrežij in drugih aplikacij je med dijaki in profesorji več komunikacije (tudi mednarodne)
- na voljo je več vsebine
- znanje se pridobiva na več načinov od različnih avtorjev
- je dostopnejše in hitrejšo (Draves, 2007 v Patljak, 2020)
- tako dijaki kot profesorji dobijo več znanja in izkušenj z delom z računalnikom, torej izboljšana informacijska pismenost (Rugelj, 2007 v Patljak 2020)
- prilagodljivost - sposobnost uravnoteženja zasebnega in šolskega življenja/več svobode (Smilevska, 2021)

Za uspešno izobraževanje na daljavo morajo biti izpolnjeni tudi določeni pogoji, in sicer:

- vsak profesor kot dijak mora imeti vsaj eno tehnološko napravo (telefon, tablica ali računalnik) na katerem ima naloženo aplikacijo, s katero se poveže k videokonferencami, v kateri so mu dostopna gradiva ipd.
- imeti zagotovljeno osnovno znanje o IKT-ju, njenem delovanju in o posledicah njenega uvajanja (Gerlič, 2004 v Patljak, 2020)
- na splošno, dostop do interneta in kontakt profesorjev ali udeležencev pouka

Kljub mnogim prednostim, pa šolanje na daljavo zaznamujejo ovire, ki otežujejo delo. V praksi izobraževanje na daljavo oziroma izvajanje pouka preko računalnika pripiše težavo k pristopu ne usposobljenega osebja (Bregar, Zagmajster in Radovan, 2020 v Giber, 2021), hladnega poznavanja ne le tehnologije, vendar tudi novih (neznanih) aplikacij, slabi organiziranosti in k dejstvu, da sta profesor in dijak ločena (primanjkanje osebne stika) - torej šolanje na daljavo dijake in profesorje omejuje le na spletna gradiva in konference. Kljub socialnim omrežijem, s katerimi lahko kontaktiraš npr. svoje sošolce, vseeno primanjkuje neposredne interakcije oziroma fizičnega stika. Ne samo to, problem nastane tudi pri prekomerni odvisnosti od tehnologije - v primeru okvare programske opreme se učni proces kar ustavi. Težave pa niso le v uporabljanju same tehnologije, vendar se kažejo tudi v zdravju oziroma duševnem zdravju dijakov in profesorjev - čeprav mnogi povezujejo psihične motnje kot so depresija, anksioznost in določene čustvene probleme s tehnologijo in s šolanjem na daljavo, raziskave povezav niso zasledile (Harb, 2021). Edino kar lahko pripelje do povečanja možnosti za bolehanje za določeno duševno motnjo, ni šolanje na daljavo, pač pa sama karantena, ki omejuje normalno življenje in posledično otežuje učenje oziroma izobraževanje.

3 METODOLOGIJA

Za pridobivanje podatkov sva kot raziskovalno tehniko uporabili intervju. Intervju je kvalitativna tehnika pridobivanja podatkov v okviru raziskovalne metode spraševanja, s katero se pridobiva širša mnenja in poglobljene, bolj izčrpne podatke. Poznamo tri vrste intervjuja – strukturiranega, polstrukturiranega in nestrukturiranega. Strukturirani intervju je vnaprej pripravljen, pridobljene informacije so omejene in je bolj formalen od nestrukturiranega, ki je podoben sproščnemu pogovoru o določeni temi (Počkar, Andolšek, Popit in Lakota, 2011). Pri tej raziskovalni nalogi sva uporabili polstrukturirani intervju, in sicer je bil že vnaprej pripravljen – profesorjem sva vprašanja poslali dva dni pred dejanskim intervjujem – bil je bolj formalen kot nestrukturiran intervju, a vseeno sva k pripravljenim vprašanjem dodajali še podvprašanja. Za reprezentativen vzorec sva si izbrali profesorje iz Gimnazije Kranj iz različnih področij (naravoslovje, družboslovje, jezikoslovje, šport in glasba). Intervjuvali sva šest profesorjev s šestimi že pripravljenimi vprašanji (glej prilogo), katerih odgovore sva snemali in si zapisovali ter iz njih naredili tudi kratke povzetke. Vsak intervju sva začeli enako – najprej kratek uvod o čem najina raziskovalna naloga govori, podpisovanje soglasja za sodelovanje, kratek govor, da je intervju anonimen in da posnetki ne bodo izpostavljeni javnosti. Intervjuji so bili različno dolgi, nekateri so imeli obsežnejše odgovore, nekateri manj, vendar sva vsak odgovor upoštevali in jih med analizo tudi kategorizirali ter dodali svoje komentarje, misli. Pri raziskovanju nisva uporabljali veliko pripomočkov, glavni so bili telefon s snemalnikom zvoka ter papir in pisalo. V nadaljevanju bova vse udeležence naslavljali z moškim spolom zaradi zagotavljanja anonimnosti.

4 ANALIZA REZULTATOV

Tabela 1: *Počutje in občutki med učenjem na daljavo*

pozitivni občutki	negativni občutki
sproščeno	jeza
delavno	frustracije
veselje	nemoč
svobodno	negotovost, nepričakovanost
lažje	utrujenost
pozitivna izkušnja	odtujenost
poučno	zaskrbljenost
nekaj novega in svežega	žalost
brezskrbnost	razočaranje
uspeh, izpolnjenost	šok za njih in za dijake
spoznavanje samega sebe	brezciljnost/ni smisla
spodbudno	vseeno za vse
pristnost	stiska
inovativnost	odpor
priljubljenost pomagati	stres
razgledanost	osamljenost/brez podpore
super	obžalovanje
dobro počutje	nemotiviranost
	deloholizem, pretirana skrbnost
	naveličanost
	lenoba

Izkazalo se je, da imajo profesorji o delu na daljavo mešane občutke, tako pozitivne kot negativne. Po pričakovanih so opisovali doživljanje nekoliko več negativnih občutij, še posebej v spektru jeze, žalosti in brezvoljnosti. Veliko jih ni govorilo le o svojih občutkih, ampak tudi o občutkih, ki so jih doživljali v povezavi skrbi za dijake. Omenjali so pomanjkanje lastne motivacije po večurnem vsakodnevnem sedenju za računalnikom, hkrati pa tudi obup, ko jim je začelo zmanjkovati idej, kako ohranjati motivacijo pri dijakih. Večina profesorjev je izrazila, da je bilo to potovanje »emotional rollercoaster«. »Bila je cela paleta, od smeha do joka, veliko več kot običajno, ko človek počí,« se je izrazil eden od profesorjev in s tem lepo povzel veliko večino izjav. Le eden od intervjuvancev je navajal le pozitivne občutke. »Jaz sem se počutil odlično, in sicer zaradi lenobe,« je povedal, z mislijo na to, da je pouk potekal od doma. Pozitivno so profesorji nasploh doživljali predvsem to, da se jim ni bilo treba vsak dan voziti v službo in da so lahko več časa preživeli doma z družino ter vse nove priložnosti in znanja, ki so jih pridobili z izvajanjem šolanja na daljavo. Opazili sva razliko v počutju med profesorji, ki so od dijakov želeli čim bolj pozitivne in realne povratne informacije (»če oni ne uspejo, je to tudi zame neuspeh in če dam vse od sebe, sem prepričan, da uspeh ne more izostati«) in profesorji, ki so jih bolj prepuščali samim sebi (»kdor noče poslušati, pač ne bo poslušal«). Slednji so se opredeljevali predvsem za pozitivno razpoloženje, ki jim ga je prinesel občutek sproščenosti in svobode, sami so tudi povedali, da jih ni bremenilo to, koliko bodo dijaki znali. V nasprotju s tem je prva skupina profesorjev omenjala več negativnih čustev, predvsem stres, kako bi dijakom podali snov na najboljši možni način in jim zagotovili kar najbolj kvaliteten pouk, primerljiv s pravim. Pogosto so bili v dvomih in skrbeh, da je njihov trud zaman. Omenjali so tudi lastno izgorelost, saj se je delavnik podaljšal »krepko čez 12 ur« (»začel sem ob sedmih in končal po deseti«) in občutek osamljenosti ter odtujenosti zaradi dveh faktorjev: pomanjkanja stika z učenci in pomanjkanja zunanje podpore, predvsem tehnične narave (npr. od ministrstva). »Če bi učiteljski poklic izgledal tako, kot je med obema karantenama, ne bi bil nikoli učitelj, čeprav se čutim poklicanega za pedagoško delo,« je še izpostavil eden od profesorjev, po drugi strani pa povedal, da je bil čas karantene koristen za učenje

samodiscipline ter postavljanje in spoznavanje lastnih meja. Tudi drugi so bili podobnega mnenja, pri pozitivnem delu čustev pa bi lahko izpostavili, še občutek uspeha in izpopolnjenosti, ki so ga profesorji občutili, ko je njihov trud obrodil sadove (dobri rezultati na maturi).

Tabela 2: *Metode poučevanja in učinkovitost*

	prva karantena	druga karantena	splošno
učinkovito	pošiljanje snovi in samostojno prepisovanje dijakov	pouk preko MS Teams po posebnem urniku	hibridni pouk
	pošiljanje slikanega/skeniranega gradiva (domačega branja itd.)	pouk preko MS Teams po običajnem urniku	kazanje domačih nalog preko kamere
	predavanja po dogovoru in prošnjah dijakov	predavanja iz šole/razreda	praktične vaje na daljavo (naravoslovni predmeti)
			razlaga v živo, prepisovanje doma
			pisanje esejev na daljavo
			uporaba otroške table/tablice, ki so jo profesorji dobili v šoli
			uporaba klepeta
			klicanje dijakov in preverjanje prisotnosti
			uporaba tehnologije pri pouku v živo, sploh pri poučevanju tujega jezika
			povratna informacija profesorja na odziv dijakov
			treningi v živo s prižgano kamero
			pogovor/debata z dijaki
			krajši intervali šolanja na daljavo
stalna evidenca udeležbe pouka v živo/odziva			
strog in resen pristop kot pri pouku v živo			
nalaganje gradiva v MS Teams, da je vedno dostopno			
sistematična obdelava snovi			

neučinkovito	redka predavanja	predavanje profesorjev od doma v razred dijakov	testi in spraševanja na daljavo
	komunikacija le preko e-pošte		pretirano grobo ravnanje z dijaki
	urnik, kdaj lahko vsak od profesorjev pošilja snov oz. obdelovanje snovi le s pošiljanjem gradiva		dopuščanje, da dijaki nimajo nikoli prižgane kamere
	preobremenjevanje dijakov z nerealistično količino gradiva za samostojno delo		le predavanja, ki ne zahtevajo povratne informacije dijakov
			pretirano posploševanje pouka in dela za vse dijake
			delo preko preveč različnih kanalov

Vidimo lahko, da so se profesorji med prvo in drugo karanteno posluževali nekoliko drugačnih metod, sploh zato, ker se je pouk v obliki gradiva, poslanega prek elektronske pošte, izkazal za povsem neučinkovitega. To dejstvo tudi potrjuje, kar pravi Hodges (2020), da je šolanje na daljavo brez predhodne priprave oz. šolanje na daljavo v izrednih razmerah zelo nekakovostno, kar kaže tudi dejstvo, da je bil pouk v drugi karanteni, kjer so profesorji in dijaki že imeli precej izkušenj, bolj učinkovit glede na izjave profesorjev. Kljub urniku, ki ga je v času prve karantene sestavil ravnatelj, kateri dan lahko kateri profesor bremeni dijake, so bili dijaki pogosto preobremenjeni s količino snovi, ki naj bi jo predelali sami, saj je veliko profesorjev pošiljalo celo več snovi, kot bi jo sicer predelali v šoli. »...bodo že prepisali teh 20 strani«, je sistem satirično kritiziral eden od profesorjev. Nekaj metod pa je postalo splošno priznanih in so zdaj del vsakdanje prakse, ko gre posameznik ali cel razred v karanteno (hibridni pouk, kazanje domačih nalog in domačega branja preko kamere, uporaba klepeta, komunikacija s prižganimi kamerami...). V prvi karanteni je le eden od profesorjev začel s predavanji po Zoomu (pri tehnični plati je morala pomagati hčerka), ki so redna postala po želji dijakov (takratnih maturantov), ki so se izkazala za zelo učinkovita. To lahko vidimo tudi iz načina pouka, ki je postal stalnica v času druge daljše karantene in je sprva potekal po prilagojenem urniku z manj urami, da dijaki niso neprestano gledali v ekran, po povratku maturantov v šolo in vzpostavitvi C modela (izmenična prisotnost v šoli) pa po normalnem urniku. Profesorji so se strinjali, da ta način ni bil tako stresen in da se je za zelo pametno odločitev izkazalo tudi to, da so predavali iz šole, kar jim je pomagalo postaviti mejo med delom in družino oz. prostim časom ter jim je na razpolago dal tablo. »Na daljavo se da narediti dosti, ni pa nikoli enako kot v živo, « je povedal eden izmed profesorjev in še dodal izjavo, ki se je pojavila največkrat: »Gre za veliko truda za manj učinka.« Profesorji so izpostavili tudi problem goljufanja pri ocenjevanju na daljavo in povedali, da se pisni testi na daljavo le redko obnesejo, pri spraševanju in pisanju esejev pa ni bilo težav (»spraševal sem hitro«, »če prepiše iz Dijaški.net, takoj vem«). Velika večina je zahtevala tudi prižgane kamere in stalno ter naključno preverjala prisotnost na urah, eden od profesorjev pa je povedal, da tega ni počel, zahteval je le prižgane kamere in kdor ni prišel, ga pač ni bilo (»Občutek sem imel, kot da govorim sam sebi in to me ni motilo«). Kot neučinkovito so navedli še delo preko preveč različnih kanalov, kar zmede dijake ter predavanje profesorja od doma v razred, poln dijakov. »To je bilo zame najbolj stresno,« je izpostavil profesor. Vsi profesorji so se strinjali, da so s pridom izkoriščali možnost nalaganja gradiv, ki so bila potem ves čas dostopna dijakom in možnost avdiovizualne komunikacije za vzpostavljanje pogovor z dijaki. Kot nekaj odličnega so označili tudi praktične vaje na daljavo pri naravoslovnih

predmetih, kar je profesor opisal kot »skupaj smo šavrali po kuhinji« in športne treninge na daljavo s prižgano kamero.

Tabela 3: *Slabosti*

ovire	pedagoške	tehnološke	osebne
prva karantena	primorana hitra prilagoditev – veliko zmede, kako se tega lotiti	pomanjkanje znanja o tehnologiji, kasneje o delovanju spletnih učilnic	ni osebnega stika, le virtualna komunikacija, trpijo zaradi pomanjkanja socializacije in izoliranosti
	pošiljanje gradiva, vendar brez razlage (samo gradivo ni ustrezalo, sčasoma se ga je preveč nabralo)	obremenjenost poštne nabiralnika, težko odgovarjati na sporočila vseh dijakov	delo pozno v noč - utrujeno, zamudno, občutki negotovosti, zaskrbljenosti
	kmalu vzpostavijo spletne učilnice, postane malo lažje, saj je več interakcije, a še vedno premalo – ni ekskurzij, izmenjav itd.	okvare programskih oprem, ki jih ne znajo rešiti in ki prekinejo učni proces	usklajevanje in postavljanje meje med delom in družino, preobremenjenost in delavnik, ki se ne konča
	slabo za športnike in glasbenike: težko opisati npr. pozicijo prstov oziroma rok, ni ekipnih športov	nobene zunanje systemske podpore, pride prepozno	
druga karantena	lažje, ker vedo, s čim imajo opravka, a je karantena trajala predolgo	več znanja o tehnologiji, a vseeno premalo, še posebej, ko je prišlo do tehničnih težav	posredna interakcija, še vedno primanjkuje medsebojnega stika
	nove platforme: predavanja preko Microsoft Teams, kar je zelo utrujajoče, saj sedijo za računalnikom po več ur	razvijejo nove metode učenja, vendar niso dovolj učinkovite, kar se je kazalo tudi na ocenah in aktivnosti oziroma odzivu dijakov	jeza in frustracije (voditi svoj poklic in se hkrati ubadati z računalnikom), zaradi predolgega časovnega intervala karantene tudi naveličanost
	situacija se za športnike in glasbenike ne spremeni, le slabša zaradi naveličanosti	pedagoška predavanja in izobraževanja, ki ne kažejo realne slike	težave z ohranjanjem lastne motivacije, ki vpliva na motivacijo dijakov

Iz tabele je razvidno, da se pedagoške, tehnološke in osebne ovire v prvi karanteni v neki meri razlikujejo od druge, vendar je povezava med njima še vedno vzpostavljena. V prvem valu koronavirusa, torej marca 2020, nas je presenetila hitra primorana prilagoditev na nov koncept šolanja, v katerem je bilo prisotno veliko panike in zmede, zato so imeli profesorji precej težav z organizacijo oziroma orientacijo dela. Nekateri so začeli le s preprostim pošiljanjem gradiv preko mailov, vendar se to sčasoma ni obneslo oziroma ni bilo dovolj učinkovito (sploh za maturante), zato so začeli z občasnimi predavanji preko zooma, kjer so dijake spodbudili, jih mirili in obveščali o situaciji. Nekateri so celo že imeli znanje o šolanju na daljavo, zato so ga izvajali preko spletnih učilnic. Kljub

vsem tem alternativam tradicionalnega šolanja, so mnogi izjavili, da se nobena ne primerja s šolanjem v živo. Same priprave šolanja na daljavo so bile zamudne, utrujajoče, veliko je bilo tudi občutkov negotovosti, poznega dela v noč, saj se je sčasoma nabralo preveč gradiva, obremenjen pa je bil tudi njihov poštni nabiralnik. Težave so nastale tudi pri ocenjevanjih znanja, saj ni bilo nadzora nad pisanji testov oziroma spraševanji kot v šoli, zato je bilo veliko ocen pridobljenih nepravilno zaradi goljufanja, kar so profesorji seveda opazili in poskušali najti rešitve še za to. Nove metode učenja v prvi karanteni še niso bile prisotne, saj so se takrat šele začele razvijati, njihov dokončni razvoj pa zasledimo v drugi karanteni. Precejšnja ovira normalnega procesa šolanja na daljavo, pa je bila tudi pomanjkanje znanja o tehnologiji oziroma IKT-ju. Mnogi so izjavili, da brez mlajše generacije doma, šolanja enostavno ne bi mogli izvajati. Še več težav je nastalo, ko so se pojavile okvare programskih oprem, ki jih niso znali rešiti, zato so pouk kar ustavili. Iz osebnih izkušenj, pa so profesorji poudarjali pomanjkanje osebnega stika oziroma socializacije. Pomanjkanje socializacije je zelo vplivalo, tako na dijakovo kot na profesorjevo motivacijo, zato je bil pristop do samega dela nejevoljen, kar se je videlo na aktivnosti oziroma odzivu dijakov in na njihovih ocenah. V drugi karanteni se situacija izboljša, vendar se slaba stran šolanja na daljavo ne odpravi. Samo učenje na daljavo se sicer izboljša, saj vedo s čim imajo opravka, razvite imajo nove metode učenja, odkrijejo platforme namenjene ključno šolanju na daljavo, kjer je bilo gradivo razporejeno, začeli pa so tudi z videokonferencami po urniku. Kljub vsem prednostim pa se pojavi nova težava - sedenje za računalnikom po več ur zaradi česar so nastale nove pritožbe ter tudi fizične bolečine. Pravijo, da je bila druga karantena še bolj utrujajoča, saj je predolgo trajala, prisotne je bilo več jeze in frustracije, kasneje tudi naveličanosti. Najslabše, pa so jo odnesli športniki in glasbeniki, za katere se situacija ni izboljšala tudi v drugi karanteni. V glasbeni šoli so pouk celo ustavili po več mesecev, saj je bilo učenje preveč stresno in težko - pri igranju instrumentov je bil problem zaradi slabega zvoka, potrebno je bilo tudi modelno učenje, katerega ni bilo mogoče izvesti itd. Pri športu pa so najbolj trpeli ekipni športi, kjer pouk enostavno ni bil možno izvesti ravno zaradi restrikcij. Poleg tega, so mnogi tudi omenili, da pouk na daljavo enostavno ne moremo primerjati z navadnim poukom, saj šolanje na daljavo ne vsebuje ekskurzij, izmenjav, športnih dni, nastopov in ostalih aktivnosti, ki zahtevajo medsebojni/fizični stik oziroma interakcije, torej je bil pouk na daljavo zelo omejen – na študiranje snovi iz knjig, učbenikov ter poslanega pisnega gradiva.

Tabela 4: *Prednosti*

koristi	pedagoške	tehnološke	osebne
prva karantena	kljub primorani prilagoditvi, so hitro prevzeli kontrolo nad situacijo	kljub neznanju IKT-ja splet vsebuje mnogo informacij ravno o tem	mnogi se radi spopadajo z novimi izzivi in uživajo v pridobitvi izkušenj
	začnejo z eksperimentiranjem z učnimi metodami – pridobivanje novega znanja na novem področju	eksperimenti z različnimi aplikacijami in platformi – novo znanje in izkušnje tudi tu	z dijaki so vseeno v kontaktu, a več časa preživijo z družino
	tako profesorji kot dijaki stopijo skupaj – pridobivanje novih izkušenj, ugotavljanje sposobnosti	pošiljanje gradiva preko maila mnogim ustreza, tudi snemanje predavanj je bilo bolje sprejemljivo	manj zamudno, saj zjutraj prihraniš več časa (ni vožnje v službo)
	medsebojna pomoč in povečana interaktivnost oziroma komunikativnost	interakcija tudi preko socialnih omrežij, video klici ipd.	več časa z domačimi
druga karantena	dokončno razvijejo nove učne metode, boljša organiziranost,	se ustalijo le na eni platformi, videokonference	podobne prednosti kot prej

	večja aktivnost oziroma odziv dijakov	organizirajo po urniku – kot bi bili dejansko v šoli,	
	tehnološki napredek, spopad z novim izzivom je uspešen, osvojili tudi pisanje kontrolnih nalog na daljavo	sodelovanje z mladimi, ki so večji nove tehnologije	
	vse gradivo na enem mestu, predavanja oz. videokonference po urniku		

Hitra primorana prilagoditev je predstavlja tudi nek izziv, kjer so se izkazale sposobnosti. Profesorji so omenili, da spopad z novim izzivom, prinaša le dobre posledice. V prvi karanteni so začeli pridobivati novo znanje – eden od profesorjev je omenil, da smo naredili kar velik korak v tehnološkem napredku. Kljub začetni zmedbi, so hitro prevzeli nadzor nad situacijo, o tem obvestili še dijake in tako se je začelo eksperimentiranje z novimi učnimi metodami, kombiniranimi s tradicionalnimi. V tem trenutku se je povečala interaktivnost med razredi in profesorji, dokazali pa smo tudi, da sočutje in pomoč pri ljudeh še obstajata. Nekateri so izpostavili, da jim je učenje na daljavo celo lažje - gradivo lahko samo pošljejo, morda posnamejo še dodatno razlago (ki prav pride tudi dijakom, saj posnetek lahko večkrat poslušajo), hkrati pa še preživljajo več časa s svojo družino in tudi zjutraj prihranijo več časa in bencina. V drugi karanteni šolanje na daljavo postane še lažje, saj so nove metode učenja in poučevanja dokončno razvite in v neki meri tudi učinkovite. Znanje IKT-ja in upravljanja s tehnologijo oziroma platformami je pridobljeno, prav tako pa se poveča komunikacija tako med dijaki kot med profesorji, saj so vsi željni socializacije, spodbude oziroma motivacije. Večina profesorjev je omenila, da jim je tradicionalno šolanje še vedno bolj pri srcu kot na daljavo, vendar se vsi strinjajo, da je bila to neka nova izkušnja, ki je prinesla veliko novega znanja. »Nikoli nisem videl tehnologije kot nekaj, zaradi česar bi se želel vrniti v čas pred 2020«, je povedal eden izmed profesorjev.

Tabela 5: Mnenja o odzivu dijakov

učno močnejši dijaki	odzivni, hitro in redno se odzivajo	samoiniciativni	delajo dobro, še celo bolje kot v živo	delavni/vzpostavijo si delovne navade	odgovorni	vestni, organizirani	sodelujejo, nudijo pomoč drugim dijakom in profesorjem
učno šibkejši dijaki	izpadajo iz procesa, poniknejo in nazadujejo	neodzivni	niso prisotni na urah, ne spremljajo pouka	odzovejo se šele potem, ko se v proces vključijo starši	ne delajo nalog	slabša pismenost	goljufanje na ocenjevanjih na daljavo
vsi dijaki	ne upajo se oglasiti	nimajo prižganih kamer	med poukom počnejo druge stvari	v pričakovanju vrnitve v šolo	pogrešajo sošolce in stik	slabše poznavanje tem, ki so bile obdelane le na daljavo (se pokaže pri povprečju na maturi)	večina se odziva zelo dobro, nekateri se ne zaradi stisk kot so družinska situacija ali osamljenost

»Videl sem, kako so lahko dijaki napredovali, saj so to tudi hoteli,« je izpostavil profesor, takoj zatem pa izpostavil še drugo plat: »Tak dijak, ki ne bo poslušal, ne bo več zmožel zakrpati prepada, ki bo nastal med njim in ostalimi.« Večina profesorjev se je strinjala, da je bilo takih dijakov »ki se na sistem niso dobro odzvali in so iz njega povsem izpadli in poniknili«, kot se je izrazil eden od profesorjev, ni bilo veliko. Pohvalili so tudi delo šolske svetovalne službe pri kontaktiranju dijakov, pri katerih ni bilo odziva in kjer so se pojavili problemi in dodali, da je za šolanje na daljavo nujna tudi vključenost družin v učni proces, saj se je v mnogo primerih razlog za stisko dijakov, ki niso sledili pouku, skrival v domačem okolju. Če so učno šibkejši dijaki še bolj nazadovali, so povedali profesorji, so učno močnejši dijaki napredovali še bolj kot običajno, saj so si lahko bolj svobodno organizirali šolsko delo, bili so samoiniciativni (»sami so me prosili, če imamo lahko predavanja večkrat, kot sem sam načrtoval«) in zelo vestni. Kljub temu so profesorji čutili, da se prav vsi dijaki želijo vrniti v šolo, sploh v času izredno dolgotrajne druge karantene »ko so bili že vsega siti« in da pogrešajo sošolce in stik z zunanjim svetom. Zelo pogosto so se pojavljali tudi odgovori, da se je bilo dijake strah oglasiti in niso želeli prižgati kamer (pogosto iz praktičnih razlogov, da bi bila povezava stabilnejša), kar jih je zmotilo. »V šoli takoj vidim tiste njihove oči, ali še sledijo ali že spijo,« je povedal profesor z obžalovanjem, da to med šolanjem na daljavo ni mogoče oz. v veliko manjši meri. »Tudi na daljavo sem pritiskal na njih in dobro smo delali,« pa je dodal drug profesor – velika večina se je strinjala, da so se dijaki zelo pozitivno odzivali na resen pristop s stalno povratno informacijo s strani profesorja, nekateri pa so dodali, da dijakov ni pametno preveč »zmerjati«, saj so se v stiski znašli tudi oni. Zdi se, da so bili profesorji v splošnem zadovoljni z odzivom dijakov in tudi razumevajoči do tistih, ki »od sebe niso dali nič«, kot je to opisal eden od profesorjev ter da so na koncu povratno informacijo dobili od prav vseh.

5 ZAKLJUČKI

Zaključili sva, da je izkušnjo profesorjev z delom na daljavo težko posploševati, saj niti dva profesorja o njej nista spregovorila enako, čeprav so se pojavljale določene skupne točke, najpogosteje je bilo čisto pri vseh omenjeno pomanjkanje stika z dijaki. Z njihovim delom in odzivom so bili v veliki meri presenetljivo zadovoljni, izrazili pa so skrb za neodzivne posameznike, ki so začeli zanemarjati šolsko delo. Občutili so celotno paleto tako pozitivnih in negativnih čustev in zato lahko zaključiva, ter si s tem tudi odgovoriva na najino prvo in drugo raziskovalno vprašanje, da so profesorji nov način šolanja sprejeli z mešanimi občutki in ga označili za pozitivno in potrebno izkušnjo, ki jim je predala predvsem znanja in veščine ravnanje z IKT tehnologijo, ki pa je na dolgi rok ne bi več ponavljali.

6 VIRI IN LITERATURA

- AlNajdi, S. (2014). Hybrid learning in higher education. Society for information technology & teacher education international conference. https://www.researchgate.net/publication/318361485_HYBRID_LEARNING_IN_HIGHER_EDUCATION
- Bregar, L. (2019). Desetletje razvoja e-izobraževanja: preskromno izkoriščene priložnosti ali dozorevanje pogojev za inoviranje izobraževanja?. Mednarodno Inovativno Poslovanje = Journal of Innovative Business and Management, 5(1). <https://journal.doba.si/OJS/index.php/jimb/article/view/157>
- Bregar, L., Zgajmajster, M. in Radovan, M. (2020). E-izobraževanje za digitalno družbo. Ljubljana: andragoški center Slovenije. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/eizobrazevanje-za-digitalno-druzbo/>
- Distance learning. (b. d.). V Cambridge Dictionary. Pridobljeno s <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/distance-learning>
- Giber, T. (2021). Primerjava tradicionalnega učenja, kinestetičnega učenja in učenja na daljavo z uporabo psihofiziologije (Magistrsko delo). Univerza v Ljubljani, Pedagoška

fakulteta. Pridobljeno s [RUL - Primerjava tradicionalnega učenja, kinestetičnega učenja in učenja na daljavo z uporabo psihofiziologije \(uni-lj.si\)](#)

- Harb, T. (2021). Mladostniki, tehnologija in duševno zdravje. *Mentor*, 31 (7-8), 40-41. Pridobljeno s [Mladostniki, tehnologija in duševno zdravje | Monitor](#)
- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T. in Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*. <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remoteteaching-and-online-learning>
- Iivari, N., Sharma, S. in Ventä-Olkkonen, L. (2020). Digital transformation of everyday life – How COVID-19 pandemic transformed the basic education of the young generation and why information management research should care? *International Journal of Information Management*, 55, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102183>
- Merkley, D. J., Bozik, M., Oakland, K. (1997) Investigating support for teachers using distance learning in education: a case study. *Deosnews*, 7 (11). Pridobljeno s https://www.learningdesign.psu.edu/assets/uploads/deos/deosnews7_11.pdf
- Moore, J. L., Dickson-Deane, C. in Galyen, K. (2010). e-Learning, online learning, and distance learning environments: Are they the same?. *Internet and Higher Education*.
- Nae, N. (2020). Conventional Education vs. Remote Education – »Just put it online?« A report from Japan. *Innovation in language learning: conference proceedings*, 13 , 204-208. Pridobljeno s <https://conference.pixel-online.net/ICT4LL/files/ict4ll/ed0013/Conference%20Proceedings.pdf#page=205>
- Patljak, J. (2020). *Analiza uporabe IKT v šolstvu v času epidemije koronavirusa* (Diplomsko delo). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo. Pridobljeno s [RUL - ANALIZA UPORABE IKT V ŠOLSTVU V ČASU EPIDEMIJE KORONAVIRUSA : diplomsko delo \(uni-lj.si\)](#)
- Počkar, M., Andolšek, S., Popit, T. in Lakota, A. B. (2011). *Uvod v sociologijo*. Učbenik. Ljubljana: DZS.
- Smilevska, F. (2021). *Strah pred uvedbo tehnologij in šolanje na daljavo v času epidemije*. (Magistrsko delo). Maribor: Univerza v Mariboru, Ekonomsko - poslovna fakulteta. Pridobljeno s [DKUM - Strah pred uvedbo tehnologij in šolanje na daljavo v času epidemije](#)
- Sulejmanovič, T. (2021). *Prednosti, slabosti, priložnosti in ovire pri učenju in poučevanju z ustvarjalnim gibom na daljavo*. (Magistrsko delo). Ljubljana: Repozitorij univerze v Ljubljani, Pedagoška fakulteta v Ljubljani. Pridobljeno s [RUL - Prednosti, slabosti, priložnosti in ovire pri učenju in poučevanju z ustvarjalnim gibom na daljavo \(uni-lj.si\)](#)
- Uršič, L. (2021). *Perpektiva učencev in staršev o učenju na daljavo v času epidemije covid-19*. (Magistrsko delo). Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Pridobljeno s [RUL - Perspektiva učencev in staršev o učenju na daljavo v času epidemije covid-19 : magistrsko delo \(uni-lj.si\)](#)

7 PRILOGE

OBVEŠČENO SOGLASJE K SODELOVANJU V RAZISKAVI

Vabim vas k sodelovanju v raziskavi Izkušnje profesorjev z delom na daljavo, ki jo v okviru raziskovalnih nalog izvajava Larisa Grbić in Brina Mohar. Raziskava poteka na Gimnaziji Kranj, pod vodstvom profesorice psihologije Sarah Petek. Namen raziskave je ugotavljanje izkušenj in stisk profesorjev v obdobju dela na daljavo.

Če se odločite za sodelovanje v raziskavi, bo vaša naloga odgovoriti na šest vprašanj v kratkem intervjuju.

Izvedba preizkušenj bo trajala približno 15-30 minut. Za udeležbo v raziskavi ne boste prejeli nobenega nadomestila.

Udeležba v raziskavi ne prinaša posebnih tveganj.

Sodelovanje v raziskavi ne prinaša posebnih koristi z izjemo znanja in izkušenj, ki jih boste prejeli v okviru sodelovanja.

Vaše sodelovanje v raziskavi je v celoti prostovoljno in ga lahko kadarkoli prekinete brez posledic.

Storila bom vse, da zaščitim vašo zasebnost. Zapisi vaših rezultatov in spremljajočih demografskih ter drugih podatkov bodo shranjeni pod vašo šifro. Javno bodo objavljeni in dostopni le skupinski rezultati. Vaša identiteta v nobenem primeru ne bo razkrita.

V primeru morebitnih dodatnih vprašanj se lahko obrneta na Lariso Grbić (larisa.grbic@dijak.gimkr.si) in Brino Mohar (brina.mohar@dijak.gimkr.si) ali na profesorico Sarah Petek (sarah.petek@gimkr.si).

S podpisom jamčim, da sem izjavo prebral/a in da sem dobil/a priložnost za postavitev vprašanj v zvezi z raziskavo. Potrjujem svojo privolitev za udeležbo v zgoraj opisani raziskavi ter dovolim uporabo rezultatov v znanstveno raziskovalne namene.

Datum:

Ime in priimek:

Podpis:

Ime in priimek:

Podpis:

**VPRAŠANJA ZA INTERVJUJE PRI RAZISKOVALNI NALOGI ZA PSIHOLOGIJO Z
NASLOVOM IZKUŠNJE PROFESORJEV Z DELOM NA DALJAVO**

1. Kako doživljate/ste doživeli delo oz. šolanje na daljavo?
2. Kako ste se počutili v procesu?
3. Kje vidite dobre in kje slabe strani?
4. Kaj je za vas predstavljajo največje izzive oz. stiske?
5. Kakšno je vaše mnenje o odzivu dijakov?
6. Kaj vas je učenje na daljavo naučilo?